

Sygn. akt VI GC 446/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2023 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni VI Wydział Gospodarczy, w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Justyna Supińska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Marta Denc

po rozpoznaniu w dniu 14 grudnia 2022 roku w Gdyni

na rozprawie

w postępowaniu gospodarczym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.

przeciwko **Towarzystwo (...) z siedzibą w W.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Towarzystwo (...) z siedzibą w W. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. kwotę 9 009,20 złotych (dziewięć tysięcy dziewięć złotych dwadzieścia groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi za okres od dnia 09 września 2018 roku do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie oddala powództwo;

III. zasądza od pozwanego Towarzystwo (...) z siedzibą w W. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. kwotę 1 533,75 złotych (jeden tysiąc pięćset trzydzieści trzy złote siedemdziesiąt pięć groszy) wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie liczonymi za okres od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VI GC 446/21

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 14 stycznia 2021 roku powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. domagał się zasądzenia od pozwanego Towarzystwo (...) z siedzibą w W. kwoty 14 624,11 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi za okres od dnia 09 września 2018 roku do dnia zapłaty, a także kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód wskazał, że z winy kierującego innym pojazdem, ubezpieczonego od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego, doszło w dniu 09 sierpnia 2018 roku do uszkodzenia pojazdu marki M. (B.) o numerze rejestracyjnym (...). Poszkodowana zleciła naprawę uszkodzonego pojazdu powodowi i na czas naprawy wynajęła pojazd zastępczy. Za usługę najmu pojazdu zastępczego przez okres 66 dni po stawce w kwocie 290 złotych netto została wystawiona poszkodowanej faktura na kwotę 23 542,20 złotych brutto. Pozwany wypłacił poszkodowanemu z powyższego tytułu jedynie kwotę 6 716,99 złotych. Powód po nabyciu od poszkodowanej wierzytelności w zakresie pozostałej części kosztów najmu pojazdu zastępczego wzywał pozwanego do jej zapłaty, jednakże bezskutecznie.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 02 marca 2021 roku w sprawie o sygn. akt VI GNc 326/21 starszy referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Gdyni uwzględnił żądanie pozwu w całości.

W sprzeciwie od powyższego orzeczenia pozwany Towarzystwo (...) z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa podnosząc zarzut braku legitymacji procesowej powoda i wskazując, że z umowy przelewu wynika, że umowę tę zawarł K. S. (1), podczas gdy umowę najmu pojazdu zastępczego – J. S.. Nadto pozwany zakwestionował uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego wskazując, że nie powinien on przekraczać 60 dni oraz stawkę najmu wskazując, że nie powinna ona przekraczać 75 złotych netto za dobę. Pozwany wskazał bowiem, że w dniu zgłoszenia szkody telefonicznie, a następnie elektronicznie poinformował poszkodowanego o możliwości wynajęcia pojazdu zastępczego za pośrednictwem ubezpieczyciela i o akceptowanych przez niego stawkach za najem w razie wynajęcia pojazdu od innego podmiotu, tj. stawce w kwocie 75 złotych netto w przypadku pojazdu klasy B. Pozwany poniósł przy tym, że poszkodowany wynajął pojazd wyższej klasy – klasy D.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 09 sierpnia 2018 roku doszło do kolizji drogowej, w wyniku której uszkodzony został pojazd marki M. (B.) model C. o numerze rejestracyjnym (...) użytkowany przez J. S..

W związku z korzystaniem z tego pojazdu użytkownik był uprawniony do obniżenia należnego podatku VAT o 50% kwoty podatku naliczonego.

Odpowiedzialność za przedmiotową szkodę ponosił kierujący pojazdem ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w Towarzystwo (...) z siedzibą w W..

niesporne, a nadto: oświadczenie dotyczące podatku VAT – k. 16 akt

K. S. (2) działający w imieniu J. S. zgłosił telefonicznie szkodę ubezpieczycielowi sprawcy – Towarzystwo (...) z siedzibą w W..

Podczas rozmowy K. S. (2) został poinformowany, że istnieje możliwość wynajęcia pojazdu zastępczego od podmiotu współpracującego z ubezpieczycielem (wskazano dane telefoniczne wypożyczalni P.i (...)) i że będzie to pojazd tej samej klasy, co pojazd uszkodzony, bez dodatkowych kosztów, bez limitu kilometrów i z możliwością podstawienia we wskazanym miejscu. Natomiast w przypadku wynajęcia pojazdu zastępczego od innego podmiotu, akceptowana przez ubezpieczyciela stawka najmu wynosiła m. in. kwotę 75 złotych netto w przypadku pojazdu klasy B, kwotę 87 złotych netto w przypadku pojazdu klasy C (C premium) i kwotę 231,70 złotych netto w przypadku pojazdu klasy D (D premium).

K. S. (2) oświadczył, że skontaktuje się ze wskazanym przez ubezpieczyciela podmiotem.

Po zgłoszeniu szkody Towarzystwo (...) z siedzibą w W. przesłał K. S. (1) potwierdzenie zgłoszenia szkody wraz ze wskazaniem dokumentów i informacji niezbędnych do kontynuowania postępowania likwidacyjnego oraz poinformował, że przed wynajmem pojazdu zastępczego należy skontaktować się z likwidatorem szkody lub bezpośrednio wypożyczalnią (dane kontaktowe znajdować się miały na stronie internetowej (...)) w celu uzyskania szczegółowej oferty, jak też że skorzystanie z niej nie jest obligatoryjne, jednak w razie wynajęcia pojazdu zastępczego we własnym zakresie koszt wynajmu zostanie uznany do wysokości stawki obowiązującej u partnera ubezpieczyciela, niemniej jednak stawek tych w piśmie nie wskazano.

nagranie zgłoszenia szkody – k. 47 akt (akta szkody na płycie CD), pełnomocnictwo – k. 14 akt, potwierdzenie zgłoszenia szkody – k. 47 akt (akta szkody na płycie CD) i k. 120 akt, zeznania świadka J. S. – protokół rozprawy z dnia 27 października 2021 roku – k. 171-175 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:03:00-00:21:32), zeznania świadka K. S. (2) – protokół rozprawy z dnia 27 października 2021 roku – k. 171-175 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:21:32-00:58:55)

W dniu 10 sierpnia 2018 roku K. S. (2) zwrócił się do wypożyczalni (...) wskazanej przez ubezpieczyciela o wynajęcie pojazdu zastępczego w związku z uszkodzeniem pojazdu marki M. (B.) model C. o numerze rejestracyjnym (...).

Jednocześnie zwrócił się on mailowo do ubezpieczyciela o potwierdzenie, że w przypadku najmu pojazdu zastępczego od tego podmiotu poszkodowana J. S. nie zostanie obciążona żadnymi kosztami najmu.

Po otrzymaniu zapotrzebowania na pojazd zastępczy, przedstawiciel wypożyczalni (...) zwrócił się do ubezpieczyciela o autoryzację najmu i akceptację kosztów. Towarzystwo (...) z siedzibą w W. wyraził zgodę na najem pojazdu klasy B do dnia 20 sierpnia 2018 roku.

Przedstawiciel wypożyczalni (...) zaproponował K. S. (1) wynajem pojazdu zastępczego klasy B.

K. S. (1) nie zgodził się na tę klasę pojazdu, albowiem pojazd uszkodzony należał do wyższej klasy i oczekiwał on pojazdu o tym samym standardzie, co pojazd uszkodzony.

korespondencja mailowa – k. 47 akt (akta szkody na płycie CD) oraz k. 121v-126 akt, zeznania świadka J. S. – protokół rozprawy z dnia 27 października 2021 roku – k. 171-175 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:03:00-00:21:32), zeznania świadka K. S. (2) – protokół rozprawy z dnia 27 października 2021 roku – k. 171-175 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:21:32-00:58:55)

Uszkodzony pojazd marki M. (B.) model C. o numerze rejestracyjnym (...) należy do klasy pojazdów C premium.

opinia biegłego sądowego P. C. – k. 185-205 akt, uzupełniająca opinia biegłego sądowego P. C. – k. 229-234 akt

J. S. zleciła naprawę uszkodzonego pojazdu marki M. (B.) model C. o numerze rejestracyjnym (...) zakładowi naprawczemu prowadzonemu przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G..

W dniu 09 sierpnia 2018 roku J. S. reprezentowana przez K. S. (2) zawarła ze (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. umowę przelewu wierzytelności w postaci odszkodowania w związku ze szkodą z dnia 09 sierpnia 2018 roku m. in. w celu pokrycia kosztów najmu pojazdu zastępczego.

W dniu 14 sierpnia 2018 roku J. S. wynajęła od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. pojazd zastępczy marki B. (3). Strony uzgodniły stawkę w kwocie 290 złotych netto za dobę najmu.

Pojazd zastępczy został zwrócony w dniu 24 października 2018 roku.

umowa najmu – k. 28 akt , pojazd zastępczy – chronologia dat – k. 22-24 akt, umowa przelewu wierzytelności – k. 17 akt, pełnomocnictwo – k. 14 akt, powiadomienie ubezpieczyciela o przelewie wierzytelności – k. 18 akt, zeznania świadka J. S. – protokół rozprawy z dnia 27 października 2021 roku – k. 171-175 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:03:00-00:21:32), zeznania świadka K. S. (2) – protokół rozprawy z dnia 27 października 2021 roku – k. 171-175 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:21:32-00:58:55)

W dniu 29 października 2018 roku z tytułu najmu pojazdu zastępczego przez okres 66 dni, (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. wystawił J. S. fakturę o numerze (...) na kwotę 23 542,20 złotych brutto (według stawki w kwocie 290 złotych netto).

faktura – k. 21 akt

Towarzystwo (...) siedzibą w W. wypłacił tytułem odszkodowania za najem pojazdu zastępczego wynajmowanego przez poszkodowaną J. S. kwotę 6 716,99 złotych uznając okres 26 dni najmu oraz stawkę w kwocie 231,70 złotych netto i 50% VAT (obowiązującej dla pojazdu klasy D premium).

decyzja – k. 19-20 akt, zweryfikowana faktura – k. 128 akt

Pojazd uszkodzony marki M. (B.) model C. o numerze rejestracyjnym (...) należy do pojazdów segmentu C premium, zaś pojazd będący przedmiotem najmu – pojazd marki B. (3) – należy do segmentu D premium.

Celowy i ekonomicznie uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego na czas związany z naprawą uszkodzonego w zdarzeniu z dnia 09 sierpnia 2018 roku pojazdu marki M. (B.) model C. o numerze rejestracyjnym (...) wynosił 71 dni kalendarzowych.

W okresie likwidacji szkody stawki za najem pojazdu klasy C premium wynosiły kwotę 97,60 – 202 złotych netto za dobę.

opinia biegłego sądowego P. C. – k. 185-205 akt, uzupełniająca opinia biegłego sądowego P. C. – k. 229-234 akt, zeznania świadka K. S. (2) – protokół rozprawy z dnia 27 października 2021 roku – k. 171-175 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:21:32-00:58:55), zeznania świadka T. K. – protokół rozprawy z dnia 27 października 2021 roku – k. 171-175 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:58:55-01:10:19), dokumentacja związana z przebiegiem naprawy – k. 80-100, 131-169 akt

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wymienionych dowodów z dokumentów oraz dowodu z nagrania rozmowy telefonicznej – zgłoszenia szkody przedłożonych przez strony w toku postępowania, których zarówno autentyczność, jak i prawdziwość w zakresie twierdzeń w nich zawartych nie budziła wątpliwości Sądu, a zatem brak było podstaw do odmowy dania im wiary, tym bardziej, że nie były one kwestionowane w zakresie ich mocy dowodowej przez żadną ze stron.

Pozostałe dokumenty zgromadzone w aktach sprawy nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia, gdyż nie wnosiły do sprawy żadnych nowych i istotnych okoliczności.

Sąd oparł się – uznając je za wiarygodne – także na zeznaniach świadków J. S., K. S. (2) i T. K.. Sąd miał przy tym na uwadze, że zarówno świadek J. S., jak i świadek K. S. (2) wskazywali na jedyne kryterium, jakie winien spełniać pojazd zastępczy, tj. odpowiadać klasą pojazdowi uszkodzonemu. Tymczasem z dokumentów zgromadzonych w aktach szkody jednoznacznie wynikało, że ubezpieczyciel akceptując najem pojazdu zastępczego ustalił, że pojazd uszkodzony marki M. (B.) model C. o numerze rejestracyjnym (...) to pojazd klasy B (choć w decyzji przyznał odszkodowanie wyliczone według stawki dla pojazdów klasy D premium), jak zaś wynikało z opinii biegłego – sporny pojazd należy do pojazdów klasy C premium. Nie ulega więc wątpliwości, że ubezpieczyciel nie zaproponował pojazdu zastępczego klasą odpowiadającego pojazdowi uszkodzonemu, co czyniło odmowę skorzystania z najmu takiego pojazdu (klasy B) zasadną prowadząc do wniosku o braku naruszenia przez poszkodowaną obowiązku minimalizacji szkody, o czym szerzej w poniższej części uzasadnienia.

Istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia kwestii spornych w niniejszej sprawie miała również opinia biegłego sądowego w zakresie techniki i mechaniki motoryzacyjnej oraz ruchu drogowego P. C.. W ocenie Sądu opinia biegłego sądowego została sporządzona wedle tezy dowodowej wysnutej przez Sąd, nadto jest logiczna, zgodna z zasadami doświadczenia życiowego i wskazaniem wiedzy. Komunikatywność jej sformułowań pozwala na zrozumienie wyrażonych w niej ocen i poglądów, a także sposobu dochodzenia do wniosków końcowych. Nie zawiera ona również wewnętrznych sprzeczności i wykluczających się wzajemnie wniosków, toteż Sąd oparł się na niej dokonując rozstrzygnięcia spornych w niniejszej sprawie kwestii, tym bardziej, że nie była ona kwestionowana – po sporządzeniu opinii uzupełniającej (co jednakże nie wpłynęło na wnioski zawarte w opinii podstawowej) – przez żadną ze stron.

Jak wynikało z opinii biegłego sądowego pojazd uszkodzony marki M. (B.) model C. o numerze rejestracyjnym (...) należy do pojazdów segmentu C premium, zaś pojazd będący przedmiotem najmu – pojazd marki B. (3) – do segmentu D premium, natomiast w okresie likwidacji szkody stawki za najem pojazdu klasy C premium wynosiły kwotę 97,60 – 202 złotych netto za dobę, co prowadziło do uznania, że stawka uzgodniona przez strony w kwocie 290 złotych netto nie była stawką rynkową. Nadto biegły sądowy ustalił, że celowy i ekonomicznie uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego na czas związany z naprawą uszkodzonego w zdarzeniu z dnia 09 sierpnia 2018 roku pojazdu marki M. (B.) model C. o numerze rejestracyjnym (...) wynosił 71 dni kalendarzowych, niemniej jednak Sąd miał na uwadze, że

powód w niniejszej sprawie domagał się odszkodowania skalkulowanego jako iloczyn 66 dni najmu i stawki w kwocie 290 złotych netto, stąd też nie było podstaw do uznania liczby dni najmu ponad żądane przez niego 66 dni (art. 321 k.p.c.).

W ocenie Sądu powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

W niniejszej sprawie powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. domagał się zasądzenia od pozwanego Towarzystwo (...) z siedzibą w W. kwoty 14 624,11 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi za okres od dnia 09 września 2018 roku do dnia zapłaty, a także kosztów procesu – tytułem odszkodowania pokrywającego pozostałą część kosztów najmu pojazdu zastępczego w związku z uszkodzeniem pojazdu marki M. (B.) model C. o numerze rejestracyjnym (...) w wyniku kolizji z dnia 09 sierpnia 2018 roku.

Kwestionując żądanie pozwu pozwany Towarzystwo (...) z siedzibą w W. podnosił, że powód nie posiada legitymacji procesowej, nadto pozwany zakwestionował uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego wskazując, że nie powinien on przekraczać 60 dni oraz stawkę najmu wskazując, że nie powinna ona przekraczać 75 złotych netto za dobę. Pozwany wskazał bowiem, że w dniu zgłoszenia szkody telefonicznie, a następnie elektronicznie poinformował poszkodowanego o możliwości wynajęcia pojazdu zastępczego za pośrednictwem ubezpieczyciela i o akceptowanych przez niego stawkach za najem w razie wynajęcia pojazdu od innego podmiotu, tj. stawce w kwocie 75 złotych netto w przypadku pojazdu klasy B. Pozwany poniósł przy tym, że poszkodowany wynajął pojazd wyższej klasy – klasy D.

Zgodnie z treścią art. 822 § 1 i § 4 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz została zawarta umowa ubezpieczenia. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela.

Przedmiotem ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej jest odpowiedzialność ubezpieczającego za szkody wyrządzone osobom trzecim. Jest to więc ubezpieczenie jego odpowiedzialności za wyrządzenie szkody opartej na zasadzie winy lub na zasadzie ryzyka. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej sięga tak daleko, jak odpowiedzialność cywilna ubezpieczającego, a wysokość świadczeń ubezpieczyciela z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej jest determinowana wysokością zobowiązań odszkodowawczych ubezpieczającego. W związku z tym odpowiedzialność odszkodowawcza ubezpieczyciela jest taka, do jakiej zobowiązany byłby sprawca szkody, gdyby to od niego powód domagał się naprawienia szkody.

Zgodnie zaś z dyspozycją art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z których szkoda wynikła. W myśl § 2 niniejszego przepisu, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby szkody nie wyrządono. Przepis art. 361 § 2 k.c. statuuje zatem zasadę pełnego odszkodowania. Podstawową funkcją odszkodowania jest bowiem kompensacja, co oznacza, że odszkodowanie powinno przywrócić w majątku poszkodowanego stan rzeczy naruszony zdarzeniem wyrządzającym szkodę, nie może ono jednak przewyższać wysokości faktycznie poniesionej szkody. Jednocześnie naprawieniu podlega jedynie taka szkoda, która pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem wyrządzającym szkodę. Oceny, czy poniesienie określonych kosztów mieści się w ramach szkody i normalnego związku przyczynowego, należy dokonywać na podstawie indywidualnej sytuacji poszkodowanego i konkretnych okoliczności sprawy. Wskazać przy tym należy, że korzystanie z rzeczy nie stanowi samoistnej wartości majątkowej i w każdym przypadku należy badać, czy pozbawienia możliwości korzystania z rzeczy wywołało uszczerbek majątkowy poszkodowanych.

W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, iż w majątku poszkodowanej J. S. powstała szkoda majątkowa, której część stanowią koszty zasadnego wynajmu pojazdu zastępczego w związku z dokonywaną naprawą pojazdu uszkodzonego w wyniku kolizji z dnia 09 sierpnia 2018 roku. Nie ma bowiem wątpliwości, iż w sytuacji gdyby do kolizji de facto nie doszło, nie powstałyby dodatkowe koszty związane z najmem pojazdu zastępczego.

W niniejszej sprawie sporna była legitymacja procesowa powoda, wysokość stawki za najem pojazdu zastępczego, w tym w świetle zarzutu pozwanego w przedmiocie naruszenia przez poszkodowaną obowiązku minimalizacji szkody i klasy pojazdu wynajętego, a także okres najmu pojazdu zastępczego.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu braku legitymacji procesowej powoda, to wskazać należy, że nie był on zasadny.

Legitymacja procesowa to uprawnienie do poszukiwania ochrony prawnej w konkretnej sprawie, przy czym literatura przedmiotu rozróżnia legitymację procesową czynną i bierną. Pierwsza z nich dotyczy strony powodowej i oznacza uprawnienie do wszczęcia i prowadzenia procesu, druga zaś dotyczy strony pozwanej i uzasadnia występowanie w procesie w charakterze pozwanego. Legitymacja procesowa jest więc uprawnieniem konkretnego podmiotu (legitymacja czynna) do występowania z konkretnym roszczeniem przeciwko innemu oznaczonemu podmiotowi (legitymacja bierna) wypływające z prawa materialnego.

Kwestionując legitymację procesową powoda pozwany podnosił, że z umowy przelewu wynika, iż umowę tę zawarł K. S. (1), podczas gdy umowę najmu pojazdu zastępczego – J. S.. Tymczasem, z przedłożonych w sprawie dokumentów wynika, że w dniu 09 sierpnia 2018 roku poszkodowana J. S. reprezentowana przez K. S. (2) na podstawie pełnomocnictwa upoważniającego go do zawierania umów w jej imieniu (k. 14 akt) zawarła z powodem umowę przelewu wierzytelności w postaci odszkodowania w związku ze szkodą z dnia 09 sierpnia 2018 roku m. in. w celu pokrycia kosztów najmu pojazdu zastępczego. Bez znaczenia zaś pozostaje okoliczność, że sama umowa najmu została zawarta bezpośrednio przez poszkodowaną. Nadto fakt zawarcia powyższych umów, jak też umocowanie K. S. (2) do ich zawarcia potwierdzili świadkowie w swoich zeznaniach.

Odnosząc się do kwestii naruszenia obowiązku minimalizacji szkody, to wskazać należy, że co do zasady poszkodowany ma prawo wyboru dowolnego podmiotu oferującego najem pojazdów, o ile stawka najmu zastosowana przez ten podmiot mieści się w kategoriach cen rynkowych występujących na rynku lokalnym. Poszkodowany ma jednakże także, na podstawie art. 362 k.c. oraz art. 16 ust. 1 punkt 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 roku, poz. 2277), obowiązek minimalizacji szkody rozumiany jako zapobieżenie, w miarę możliwości, zwiększeniu się szkody. Jak nadto wskazał w uchwale z dnia 17 listopada 2011 roku Sąd Najwyższy (sygn. akt III CZP 5/11) nie wszystkie koszty, a więc nie wszystkie wydatki pozostające w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym mogą być refundowane, istnieje bowiem obowiązek wierzyciela zapobiegania szkodzie i zmniejszenia jej rozmiarów podnosząc, że wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego, przekraczające koszty zaproponowanego przez ubezpieczyciela skorzystania z takiego pojazdu, objęte są odpowiedzialnością z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli ich poniesienie było celowe i ekonomicznie uzasadnione, tj. usprawiedliwione szczególnymi okolicznościami i potrzebami poszkodowanego, co wyraźnie podkreślił także Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 24 sierpnia 2017 roku (sygn. akt III CZP 20/17).

W uzasadnieniu powyższej uchwały Sąd Najwyższy zmierzył się z problemem usystematyzowania dotychczasowej wykładni i praktyki orzekania w przedmiotowych sprawach. Sąd Najwyższy w przytoczonej uchwale stwierdził, że nie mogą być uznane za celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki, które nie są konieczne do wyeliminowania negatywnego następstwa majątkowego w postaci utraty możliwości korzystania z uszkodzonego (zniszczonego) pojazdu, gdyż następstwo to może być wyeliminowane – bez uszczerbku dla godnych ochrony interesów poszkodowanego – w inny, mniej uciążliwy dla dłużnika sposób. Jeżeli zatem ubezpieczyciel proponuje poszkodowanemu – we współpracy z przedsiębiorcą trudniącym się wynajmem pojazdów – skorzystanie z pojazdu zastępczego równorzędnego pod istotnymi względami pojazdowi uszkodzonemu albo zniszczonemu (zwłaszcza co do klasy i stanu pojazdu) zapewniając pełne pokrycie kosztów jego udostępnienia, a mimo to poszkodowany decyduje się na poniesienie wyższych kosztów najmu innego pojazdu, koszty te – w zakresie nadwyżki – będą podlegały indemnizacji tylko wtedy, gdy wykaże szczególne racje przemawiające za uznaniem ich za „celowe i ekonomicznie uzasadnione”. W tym kontekście istotne znaczenie ma nie tylko równorzędność samego pojazdu,

ale także dodatkowych warunków umowy, takich jak np. czas i miejsce udostępnienia oraz zwrotu pojazdu zastępczego, czy też obowiązek wpłaty kaucji. Jeżeli istotne warunki wynajmu proponowanego przez ubezpieczyciela (we współpracy z przedsiębiorcą wynajmującym pojazdy) czynią zadość potrzebie ochrony uzasadnionych potrzeb poszkodowanego nie ma podstaw, by obciążać osoby zobowiązane do naprawienia szkody wyższymi kosztami związanymi ze skorzystaniem przez poszkodowanego z droższej oferty. Odstępstwa od tej reguły nie uzasadniają drobne niedogodności o charakterze niemajątkowym, które mogą wiązać się np. z koniecznością nieznacznie dłuższego oczekiwania na podstawienie pojazdu zastępczego proponowanego przez ubezpieczyciela. Z uwagi na ciężący na ubezpieczycielu obowiązek szczególnej, podwyższonej staranności nie można też przypisać decydującego znaczenia czynnikowi w postaci szczególnego zaufania, jakie poszkodowany ma do kontrahenta, z którego usług chciałby skorzystać. Poniesienia wyższych kosztów nie uzasadnia również sama przez się prostota skorzystania z oferty najmu złożonej przez przedsiębiorcę prowadzącego warsztat naprawczy, w którym uszkodzony pojazd ma być naprawiany. Konieczność dodatkowego kontaktu z ubezpieczycielem – w praktyce zwykle telefonicznego, czy mailowego – nie może być uznana za niedogodność, która uzasadnia poniesienie wyższych kosztów najmu. Co więcej, należy uznać, że w ramach ciężącego na poszkodowanym obowiązku minimalizacji szkody i współdziałania z dłużnikiem (ubezpieczycielem) mieści się obowiązek niezwłocznego zasięgnięcia informacji co do tego, czy ubezpieczyciel może zaproponować poszkodowanemu pojazd zastępczy równorzędny uszkodzonemu (zniszczonemu). Tym samym obowiązek ten ciąży na poszkodowanym nawet, gdyby ubezpieczyciel sam nie przejawiał inicjatywy w tym zakresie. Nie ma to przy tym nic wspólnego z koniecznością poszukiwania przez poszkodowanego najtańszej oferty rynkowej najmu, nie jest bowiem istotne to, czy propozycja ubezpieczyciela jest najtańsza, lecz to, że jest przez niego akceptowana.

A zatem jeżeli ubezpieczyciel zawiadomił poszkodowanego o możliwości wynajęcia pojazdu zastępczego za jego pośrednictwem i to jeszcze przed wynajęciem przez niego pojazdu od powoda, a więc w sytuacji, gdy poszkodowany taką informację otrzymał nie mając jeszcze zawartej umowy najmu pojazdu zastępczego – tak jak to miało miejsce w niniejszej sprawie – zachowanie poszkodowanego polegające na zaniechaniu współdziałania z pozwanym w likwidacji szkody w postaci co najmniej podjęcia próby ustalenia szczegółów i dokładnych warunków najmu samochodu zastępczego za pośrednictwem ubezpieczyciela, uznać należałoby za nieprawidłowe i przyczyniające się do powstania szkody. Dopiero ewentualnie po uzyskaniu informacji o warunkach najmu oferowanego przez pozwanego, gdyby warunki te poszkodowanemu nie odpowiadałyby, mógłby on w ocenie Sądu, bez narażenia się na zarzut naruszenia obowiązku minimalizacji szkody, rozpocząć poszukiwania podmiotu oferującego najem na zasadach w pełni go satysfakcjonujących.

W niniejszej sprawie bez wątplenia pozwany zakład ubezpieczeń zaproponował osobie uprawnionej do reprezentacji poszkodowanej – K. S. (2) w czasie rozmowy telefonicznej pomoc w zorganizowaniu najmu pojazdu zastępczego za pośrednictwem podmiotów współpracujących z ubezpieczycielem, tj. P. i (...) wskazując ich dane kontaktowe oraz poinformował, że w razie wynajęcia pojazdu zastępczego we własnym zakresie koszt wynajmu zostanie uznany do wysokości stawki w kwocie 75 złotych netto w przypadku pojazdu klasy B, w kwocie 87 złotych netto w przypadku pojazdu klasy C (C premium) i w kwocie 231,70 złotych netto w przypadku pojazdu klasy D (D premium). W odpowiedzi na powyższe świadek K. S. (2) oświadczył, że skontaktuje się ze wskazanym przez ubezpieczyciela podmiotem i jakkolwiek świadek nie pamiętał okoliczności związanych z tym kontaktem, to fakt ten wynika wprost z dokumentów znajdujących się w aktach szkody przedłożonych przez pozwanego. Jak bowiem wynika ze znajdującej się tam korespondencji mailowej w dniu 10 sierpnia 2018 roku K. S. (2) zwrócił się do wypożyczalni (...), a więc podmiotu wskazanego przez ubezpieczyciela, o wynajęcie pojazdu zastępczego w związku z uszkodzeniem pojazdu marki M. (B.) model C. o numerze rejestracyjnym (...). Następnie przedstawiciel wypożyczalni (...) zwrócił się do ubezpieczyciela o autoryzację najmu i akceptację kosztów i po wyrażeniu przez pozwanego zgody na najem pojazdu klasy B do dnia 20 sierpnia 2018 roku, przedstawiciel wypożyczalni (...) zaproponował K. S. (1) wynajem takiegoż pojazdu, tj. klasy B. K. S. (1) nie zgodził się na tę klasę pojazdu, albowiem pojazd uszkodzony należał do wyższej klasy, co jednoznacznie wynika także z opinii biegłego sądowego (klasa C premium). Co więcej, zaakcentować należy, że sam pozwany w decyzji o przyznaniu odszkodowania wskazał, że pojazd poszkodowanej należy do klasy D premium i według tejże stawki przyznał odszkodowanie (decyzja – k. 19-20 akt).

A zatem mając na względzie powyższe wskazać należy, że powód zdołał wykazać, że poszkodowany zainteresował się propozycją ubezpieczyciela, zaś nieskorzystanie z pojazdu zastępczego udostępnianego przez niego za pośrednictwem wypożyczalni (...) wynikało wyłącznie z zaproponowania mu pojazdu niższej klasy (B) niż pojazd uszkodzony (C premium). Jednocześnie z zeznań świadków wynikało, że nie mieli oni jakiś specjalnych wymagań co do pojazdu zastępczego, najistotniejszym kryterium był właśnie segment pojazdu, świadek K. S. (2) działający w imieniu poszkodowanej wprost zaś zeznał, że był to pojazd klasy premium i takiego też oczekiwał pojazdu zastępczego. W tej sytuacji – kiedy to pozwany zaproponował poszkodowanemu pojazd klasy B, a więc klasy niższej niż pojazd uszkodzony (C premium), nieskorzystanie z tegoż pojazdu i wynajęcie go od innego podmiotu nie może zostać uznane za naruszenie ciężącego na poszkodowanym obowiązku minimalizacji szkody.

Jednocześnie jak ustalił biegły sądowy w okresie likwidacji szkody stawki za najem pojazdu klasy C premium (bo te – jako odnoszące się do klasy pojazdu uszkodzonego należało brać pod uwagę mimo, że poszkodowany wynajął pojazd klasy D premium) wynosiły kwotę 97,60 – 202 złotych netto za dobę, a więc ustalona przez strony stawka najmu w kwocie 290 złotych netto nie miała charakteru stawki rynkowej, toteż Sąd uwzględnił w wysokości odszkodowania, w poniżej wskazanym zakresie – tj. za pozostałe 40 dni najmu, stawkę w kwocie 202 złotych netto. Na marginesie wskazać należy, że także stawka za tę klasę pojazdu wskazana przez pozwanego (w kwocie 87 złotych netto) nie występowała na lokalnym dla poszkodowanej rynku.

Odnosząc się natomiast do okresu najmu pojazdu zastępczego, to Sąd miał na uwadze, że zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie poglądem koszty najmu przez poszkodowanego tzw. pojazdu zastępczego obejmować mogą tylko okres konieczny i niezbędny do naprawy pojazdu (tak Sąd Najwyższy z dnia 05 listopada 2004 roku, sygn. akt II CK 494/03). Jak zaś wynikało z opinii biegłego sądowego – niekwestionowanej w tym zakresie przez żadną ze stron – w niniejszej sprawie celowy i ekonomicznie uzasadniony okres najmu pojazdu marki M. (B.) model C. o numerze rejestracyjnym (...) po kolizji z dnia 09 sierpnia 2018 roku wynosił 71 dni kalendarzowych, przy czym żądanie powoda ograniczone zostało do odszkodowania za 66 dni najmu. A zatem mając na względzie wnioski zawarte w powyższej opinii zasadne było uznanie, że w zakresie liczby dni najmu wskazanych przez powoda powództwo jest uzasadnione. Jednocześnie Sąd zważył, że w decyzji z dnia 15 stycznia 2019 roku o przyznaniu odszkodowania pozwany uznał za zasadne 26 dni po stawce w kwocie 231,70 złotych netto (+ 50% VAT) wskazując na klasę D premium. Jakkolwiek z opinii biegłego sądowego wynikało, że pojazd poszkodowanej należy do klasy C premium, to pozwany na żadnym etapie nie uchylił się od skutków prawnych wyrażonego w tej decyzji oświadczenia woli, stąd też brak było jakichkolwiek podstaw do obniżenia stawki przyznanej przez samego pozwanego za te 26 dni.

W tej zaś sytuacji uwzględniając całokształt zaprezentowanych powyżej rozważań w ocenie Sądu pozwany Towarzystwo (...) z siedzibą w W. zobowiązany był wypłaty odszkodowania za szkodę w związku ze spornym zdarzeniem obejmującego koszt najmu pojazdu zastępczego przez okres 66 dni. Pozwany wypłacił już przy tym powodowi kwotę 6 716,99 złotych za 26 dni najmu (po uznanej przez pozwanego stawce w kwocie 231,70 złotych netto), a zatem zobowiązany był do zwrotu pozostałych kosztów najmu pojazdu zastępczego w kwocie 9 009,20 złotych, albowiem żądanie powoda dochodzone w niniejszym postępowaniu było zasadne co do pozostałej wskazanej przez niego liczby dni najmu (40) oraz uznanej przez Sąd stawki w kwocie 202 złotych netto (40 dni x 202 złotych netto = 8 080 złotych netto; $8\ 080\ \text{złotych} \times 0,23 = 1\ 858,40\ \text{złotych}$; $1\ 858,40\ \text{złotych} : 2 = 929,20\ \text{złotych}$; $8\ 080\ \text{złotych} + 929,20\ \text{złotych} = 9\ 009,20\ \text{złotych}$).

Uwzględniając całokształt powyższych rozważań Sąd w punkcie pierwszym wyroku na podstawie art. 822 k.c. w zw. z art. 361 k.c. w zw. z art. 481 k.c. zasądził od pozwanego Towarzystwo (...) z siedzibą w W. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. kwotę 9 009,20 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi za okres od dnia 09 września 2018 roku do dnia zapłaty.

Uznając zaś dalej idące żądanie pozwu za niezasadne z przyczyn omówionych w powyższej części uzasadnienia, Sąd oddalił je w punkcie drugim wyroku na podstawie wymienionych wyżej regulacji w zw. z art. 6 k.c. stosowanych a contrario.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie trzecim wyroku zgodnie z zasadą stosunkowego rozdziału kosztów wyrażoną w art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c.

W niniejszej sprawie powód wygrał sprawę w 61,61% (zasądzona kwota stanowi 61,61% kwoty dochodzonej pozwem). Natomiast pozwany wygrał sprawę w 38,39%, tj. w zakresie, w jakim Sąd oddalił przedmiotowe skierowane przeciwko niemu powództwo. W świetle powyższego powodowi należy się zwrot w 61,61% poniesionych przez niego kosztów, zaś pozwanemu należy się zwrot poniesionych przez niego kosztów w 38,39%.

Koszty procesu poniesione przez powoda wyniosły kwotę 5 550 złotych (3 600 złotych – koszty zastępstwa procesowego, 750 złotych – opłata sądowa od pozwu, 1 200 złotych – wykorzystana zaliczka na poczet kosztów wynagrodzenia biegłego sądowego), zaś koszty procesu poniesione przez pozwanego wyniosły kwotę 4 911,73 złotych (3 600 złotych – koszty zastępstwa procesowego, 17 złotych – opłata skarbową od pełnomocnictwa, 772,43 złotych – wykorzystana zaliczka na poczet kosztów wynagrodzenia biegłego sądowego oraz 522,30 złotych tytułem kosztów związanych z dwukrotnym stawiennictwem pełnomocnika pozwanego na rozprawie – 193 km x 4 = 772 km; średnie spalanie benzyny 8 litrów na 100 km, czyli 7,72 litrów x 6,65 złotych = 410,70 złotych; przejazd autostradą – 27,90 złotych x 4 = 111,60 złotych).

Powodowi zatem należy się kwota 3 419,36 złotych tytułem zwrotu w 61,61% poniesionych przez niego kosztów, zaś pozwanemu należy się kwota 1 885,61 złotych tytułem zwrotu w 38,39% poniesionych przez niego kosztów.

Kompensując obie kwoty pozwany winien zwrócić powodowi kwotę 1 533,75 złotych, którą to kwotę w punkcie trzecim wyroku Sąd zasądził na jego rzecz.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

SSR Justyna Supińska

Gdynia, dnia 14 lutego 2023 roku